

Az ICIO táblák vizsgálata

– avagy egy izgalmas hálókaland

Adattáblák: OECD Inter-Country Input-Output (ICIO) 1995-2020 táblák (cella értékek millió \$-ban).

Forrás: <https://www.oecd.org/en/data/datasets/inter-country-input-output-tables.html>

Az adatbázis 26 darab egyenként kb. 60 megabájtos csv táblázatot tartalmaz. Egy táblában az előforduló országok száma 77, a szerepeltetett szektorok száma pedig 45, a végfelhasználással kapcsolatos elemek száma 6. Így az egyes táblák mérete – az eladók és vásárlók tekintetében $(77*45)x(77*45+77*6) = 3465x3927 = 13607055$ cella (plusz még 3 sor és 1 oszlop - adó, eredmény,...).

A hálózat alapú vizsgálatokhoz szükséges volt az ICIO táblák – céljaim viszonylatában – elegendő méretre való szűkítése. Ennek érdekében elsődlegesen az érinteni kívánt országok körét határoztam meg (az eredetnél szűkebben). Alapvetően Európa volt a kiszemelt célterület (ideértve Oroszországot és Törökországot is), illetve hozzáválasztottam bizonyos "kontrol" országokat (USA, Kanada, Japán, Kína). Illetve összevonásokat hajtottam végre földrajzi/történelmi okokra alapozva: Skandináv országok (**SKA**: Dánia, Norvégia, Svédország), a Benelux országok (**BNL**: Belgium, Hollandia, Luxemburg), a Balti országokat (**ELL**: Észtország, Lettország, Litvánia), a volt Cseh-szlovák országok (**CZS**: Csehország, Szlovákia), a volt Jugoszlávia két tagországa (**JUG**: Horvátország, Szlovénia), illetve Kína térségében (**KIN**: Kína-Népköztársaság, Hong Kong).

Így jutottam az "**alaptáblákhoz**" évenként (1995-2020): A fenn taglalt szűkítési lépések révén az országok (ország csoportok) száma 28-ra, a szektorok (szektor csoportok) száma 14-re, a végfelhasználási elemek száma 1-re csökkent. Az így kapott táblák (26 db, 1995-2020) mérete tehát $(28*14)*(28*(14+1)) = 392*420$.

Éllisták, idősoros adatok, táblázatok, diagrammok, foksám megoszlás

Él-listák készítettem minden év vonatkozásában az irányított, súlyozott gráf fájlok kialakítása végett: a sorok száma az éleknek megfelelő, három oszlop van.; az elsőben az él kezdő csúcsa (az eredeti sornév), a másodikban az él végpontja (az eredeti oszlop név), a harmadikban pedig **súlyként** az eredeti sor-oszlop cella értéke (ár) szerepel.

A "súly" (ár) alapján kategóriákat képeztem (balról zárt jobbról nyitott intervallumok – kivéve persze az utolsó esetet):

Az hurok éleket kiszűrtem: 392 db

A nullát tartalmazó cellák száma (a nem hurok élek között): 23205 db

0-50: 134086 db

50-500: 5245 db

500-5000: 1371 db

5000-25000: 254 db

25000-50000: 44 db

- 50000: 43 db

Ez összesen: 164640, ami éppen a teljes gráf él-száma: $392*420$.

A vizsgálatban az **500-nál nagyobb** cella értékű (1712 db) esettel foglalkoztam.

Minden év tekintetében az "alaptáblákból" elkészítettem az él-listákat, illetve azokból a gráf formátumú állományokat (igraph: `graph_from_data_frame`) – melyeket el is mentettem.

Volt minden évre tehát egy-egy adatoktól roskadozó gráf adatbázisom de ezt valahogy meg is kell jeleníteni, még hozzá idősorban (1995-2020) – táblázatok, diagramok, hálóábrák...

A fejtörést az okozta, hogy tudok évenként több adatot megjeleníteni egyazon idősorban (pl. az éves eloszlásokat), illetve hogy bírja a terjedelem (no meg az olvasó türelme), ha mindegyik fajta diagraból, ábrából egymásután raknék 26-26 darabot – nem csak unalmas lenne, de nem is a leginformatívabb.

Arra jutottam két lépésben közelítem meg a problémát. Elsőre egy darab számból álló mutatókat gyűjtök ki az azokhoz rendelhető nevekkal és ezen táblázat megvizsgálásából próbálok tanulságokat levonni a továbbhaladásra tekintetében.

Kiválasztottam 4 darab központiségi mutatót /degree(g,mode = c("in")), degree(g,mode = c("out")), eigen_centrality(g)\$vector, closeness(g, mode = c("in")), closeness(g, mode = c("out")), betweenness(g)/ és azok maximumait lekérdezve minden év tekintetében a következő idősoros információs táblát alakítottam ki.

Megjegyzem a "hozzárendelt nevek" okoztak némi meglepetést, ugyanis (főleg) az egyik mutatónál nagyszámban előfordultak a maximális értékkel rendelhető nevek – érdekes mintázatukkal hívva fel magukra a figyelmet.

No de, lássuk a táblát:

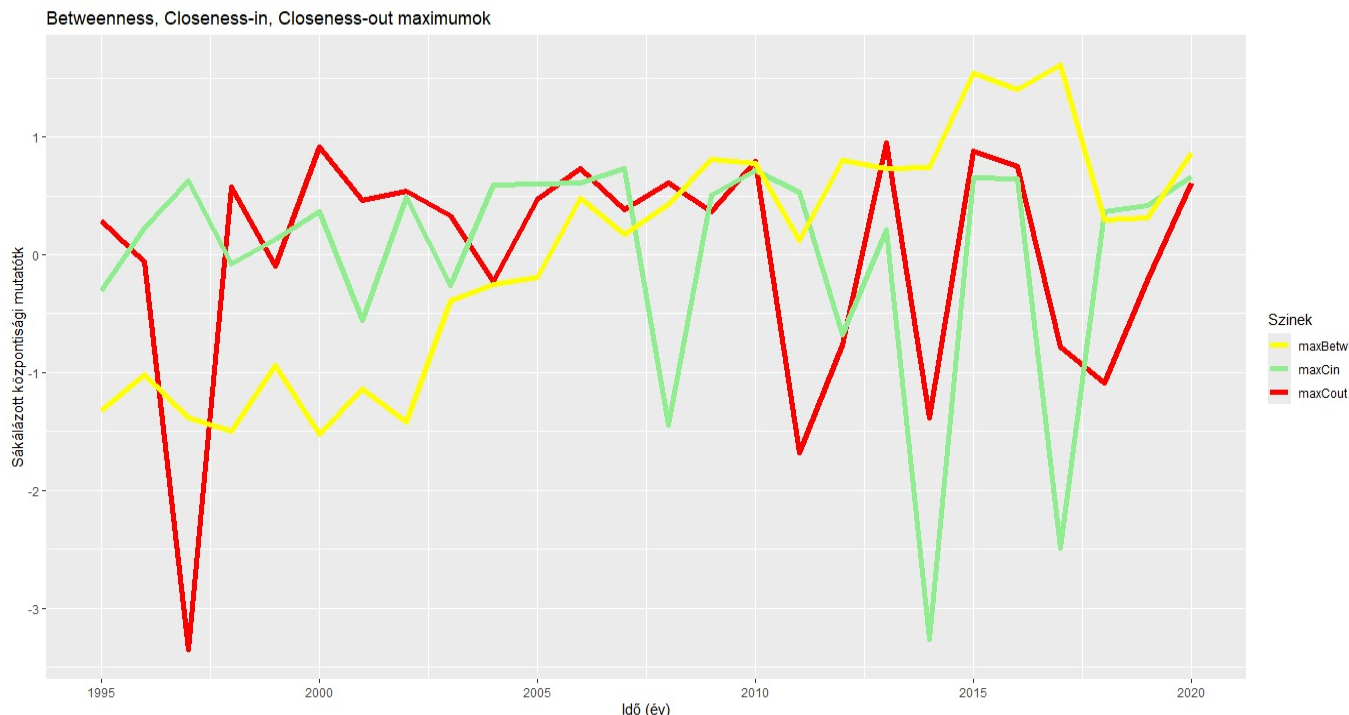
	maxDout	maxDoutN	maxDdelta	maxDdeltaN	maxEig	maxEigN	maxCout	maxCoutN	maxCin	maxCinN	maxBetw	maxBetwN
1995	29	USA_G	9	DEU_K;ITA_G;USA_ELE	1	USA_HAZ	0,001964	JUG_I	0,001845	BLR_AGR	5950	DEU_MET
1996	29	USA_G	9	CHE_K;ESP_K;GBR_BNY;ITA_G	1	USA_HAZ	0,001946	JUG_KEM	0,00192	CZS_G	7584	DEU_KEM
1997	32	USA_G	9	CHE_K;ESP_K;JPN_ELE	1	USA_HAZ	0,001769	ELL_D	0,001978	BLR_AGR	5578	DEU_KEM
1998	30	USA_G	9	CAN_K;CHE_K;ESP_G;ESP_K;ITA_G;KIN_MET;KIN_ELE	1	USA_HAZ	0,00198	RUS_WOO	0,001876	CZS_G	5006	DEU_KEM
1999	33	USA_G	9	DEU_K;ESP_K	1	USA_HAZ	0,001943	JUG_KEM	0,001906	HUN_AGR	8018	DEU_KEM
2000	34	USA_G	9	JPN_ELE	1	USA_HAZ	0,001998	JUG_K	0,00194	UKR_BNY	4833	USA_KEM
2001	33	USA_G	9	KIN_ELE;RUS_BNY	1	USA_HAZ	0,001973	HUN_I	0,001808	BLR_KEM	6925	DEU_KEM
2002	32	USA_G	9	DEU_K;ITA_G;ITA_K	1	USA_HAZ	0,001978	TUR_MED	0,001957	ELL_FOO	5401	USA_K
2003	35	USA_G	9	DEU_ELE;DEU_K;FRA_K;ITA_K	1	USA_HAZ	0,001967	IRL_WOO	0,001851	HUN_L	10952	DEU_KEM
2004	37	USA_G	9	CAN_BNY;CAN_D;CAN_G;ESP_G;ITA_K;JPN_K;KIN_D;USA_L	1	USA_HAZ	0,001936	KIN_WOO	0,001973	ROU_TEX	11726	DEU_MET
2005	39	USA_G	9	CAN_G;ESP_G;JPN_K;KIN_D;SKA_G;USA_L	1	USA_HAZ	0,001974	UKR_MED	0,001974	AUT_K	12034	DEU_KEM
2006	42	USA_G	9	CAN_BNY;ESP_G;KIN_ELE;RUS_MET;SKA_G	1	USA_HAZ	0,001988	GRC_MED	0,001975	BGR_G	15685	DEU_KEM
2007	44	USA_G;USA_K	9	BNL_K;CAN_G;DEU_KEM;FRA_K;POL_D;RUS_K	1	USA_HAZ	0,001969	JUG_ELE	0,001993	BGR_G	14030	DEU_KEM
2008	47	USA_G	9	CAN_KEM;DEU_K;ESP_K;RUS_K	1	USA_HAZ	0,001981	KIN_WOO	0,001681	ELL_L	15406	DEU_KEM
2009	44	USA_G	9	AUT_G;CHE_G;DEU_K;GBR_BNY;JPN_K;POL_D;PRT_ELE;RUS_MET;SKA_G;TUR_G;USA_ELE	1	USA_HAZ	0,001969	JUG_D	0,00196	ROU_WOO	17465	DEU_KEM
2010	47	USA_G	9	CHE_G;IRL_MED;ITA_K;JPN_K;POL_D;PRT_ELE;RUS_K;TUR_G	1	USA_HAZ	0,001991	JUG_D	0,00199	JUG_KEM	17272	DEU_KEM
2011	52	USA_G	9	POL_D;PRT_ELE;USA_KEM	1	USA_HAZ	0,001858	GRC_ELE	0,001964	GRC_K	13768	DEU_KEM
2012	52	USA_G	9	CAN_BNY;DEU_K;ITA_K;JPN_K;KIN_MET;POL_D;SKA_K	1	USA_HAZ	0,001908	GRC_ELE	0,00179	ROU_WOO	17421	DEU_KEM
2013	53	USA_G	9	CAN_D;CHE_G;GBR_BNY;JPN_K;POL_D	1	USA_HAZ	0,002	GRC_MET	0,001918	BGR_L	17071	RUS_KEM
2014	53	USA_G	9	CAN_KEM;DEU_ELE;GBR_BNY;JPN_K;POL_D	1	USA_HAZ	0,001875	HUN_TEX	0,001421	JUG_D	17124	DEU_KEM
2015	53	USA_G	9	KIN_ELE;POL_D;USA_BNY	1	USA_HAZ	0,001996	UKR_MED	0,001981	ROU_WOO	21429	DEU_KEM
2016	54	USA_G	9	KIN_ELE;POL_D;USA_ELE	1	USA_HAZ	0,001989	GRC_MED	0,001979	FIN_ELE	20667	DEU_KEM
2017	55	USA_G	9	AUT_G;BNL_KEM;CAN_D;KIN_D	1	USA_HAZ	0,001907	ELL_ELE	0,001531	FIN_D	21834	DEU_KEM
2018	58	USA_G	8	AUT_G;CAN_D;CHE_G;IRL_KEM;ITA_TEX;ITA_K;POL_D;PRT_G;USA_D	1	USA_HAZ	0,001891	ELL_ELE	0,00194	BGR_G	14687	DEU_KEM
2019	57	USA_G	9	AUT_G;CHE_G;JPN_K;KIN_ELE;TUR_G	1	USA_HAZ	0,001937	FIN_MED	0,001948	BGR_L	14800	DEU_KEM
2020	56	USA_G	9	CAN_D;CHE_G;DEU_ELE;KIN_ELE	1	USA_HAZ	0,001982	FIN_TEX	0,001983	BGR_MET	17778	DEU_KEM

Oszlopnevek: **"maxDout"**: Degree-out maximuma; **"maxDdelta"**: Degree-out és Degree-in különbségének maximuma; **"maxEig"**: Eigenvector maximuma; **"maxCout"**: Closeness-out maximuma; **"maxCin"**: Closeness-in maximuma; **"maxBetw"**: Betweenness maximuma. Az **"N"**-re végződő nevű oszlopok a táblázatban előttük lévő maximumok értékével rendelkező ország_szektor neveket tartalmazzák. Érdekesnek tartom az **"out"** – **"in"** **különbséget**, "kik" azok akik többet adnak el mint vesznek. A kimagasló bejövő áramlás ("in"), csalóka ebben az elemzésben, hiszen a "kisebb" 500 millió \$ alatti eladások nem kerültek bele az induló táblákba. Ez az oka, hogy pl. CZS_G (Cseh-Szlovák kisker) bekerült a **maxCinN** oszlopba – nagyobb tételeket vesznek és kisebb tételeket adnak el... Figyelemreméltó viszont USA_G a maxDoutN oszlopban, és elgondolkodtató az USA_HAZ (mint végfelhasználó) dömping a maxEigN oszlopban. A **Degree deltával** (maxDoutN) kapcsolatos szakasz lejjebb található.

Eredendően a **Closeness** esetében is szándékoztam megjeleníteni az out-in különbséget, azonban ezekben az adatsorokban számos NA szerepelt (eredetileg NaN, csak a mentés-megnyitás révén alakultak NA-vá), és az out-ban nem ott, ahol az in-ben. Ennek következtében nem lehetett (értelmesen) kivonni egymásból a két adatsort.

Diagramok

Kézenfekvő a maxCout, maxCin, maxBetw változók alkotta diagram, azonban ehhez skálázni kellett azokat a jelentős nagyságrendi különbség miatt. A closeness értékek együttmozgása érzékelhető, illetve a **betweenness növekvő trendje**.

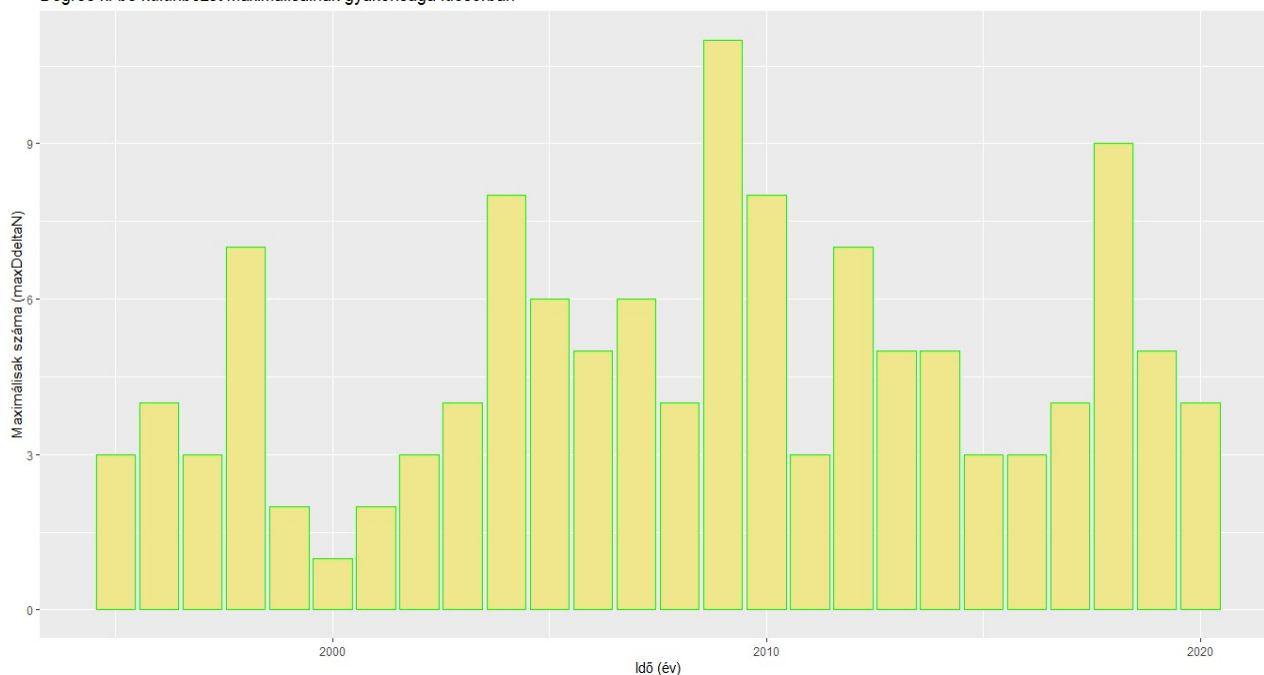

A diagram skálázott értékekből készült. (*)

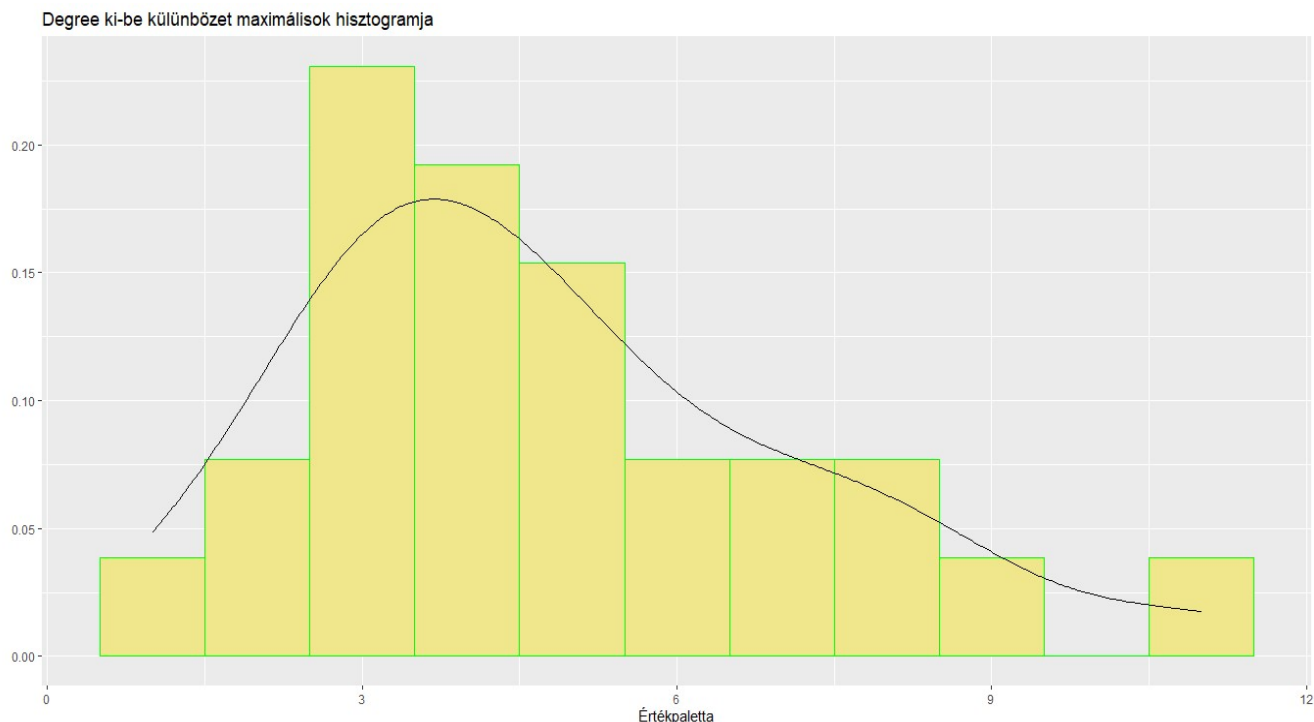
Az érdekes jelenség

Szembe ötlő volt a Degree delta maximum értékekkel bíró sorok neveinek listája (maxDoutN), egy **"leveles ág ábrára"** emlékeztet. Kigyűjtöttem az ezen oszlop celláiban szereplő nevek darabszámait (soronként) – ebből készültek az alábbi diagramok.

Degree ki-be különbség maximumainak gyakorisága idősorban

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3	4	3	7	2	1	2	3	4	8	6	5	6	4	11	8	3	7	5	5	3	3	4	9	5	4

Normálshoz közeli eloszlásnak tűnik – jobbról lefutó. Aki eladni akar, kell annak vásárolni is – pontosabban a vásárlások nagyságrendje igazodott az eladásokéhoz.

Adatok idősorban

Kiderült, hogy ezek az adatok megmutatnak ugyan egy-két vezető szereplőt (leginkább az USA_G és a DEU_KEM), megjelenítenek néhány érdekességet, de hasznos lehet ennél nagyobb: több szereplőre a éllovasok közül, átlagokra, eloszlásokra évenként.

Legyűjtöttem, kialakítottam tehát egy lényegesen informatívabb táblázatot – amelyet már nem is lehet itt elhelyezni, olyan nagy/tartalmas.

Minden év tekintetében tartalmazza a következő mutatókat, adatokat:

csúcsok száma (csucsock), élek száma (elek), gráf átmérő (atmero), az összfokszámok átlaga (atlall), a kimenő fokszámok átlaga (atlout), a csúcsok összfokszámai (eloszall), a csúcsok kimenő fokszámai (eloszout), a csúcsok bejövő fokszámai (eloszin) – utóbbi három az eloszlásokhoz –, a sűrűség (suru).

Továbbá a **legeredményesebb** résztvevőket a következő mutatók viszonylatában:

összfokszám (degxall), kimenő fokszám (degxout), betweenness (betwx), closeness (closx), eigen_centrality (eigx), össz-ego_size (egoxall), kimenő ego_size (egoxout).

A hozzárendelt neveket is kigyűjtöttem természetesen, melyek a változó neveit egy 'N' betű zárja (pl.: a betweenness esetén: betwxN).

A legeredményesebb résztvevők száma a következőképpen alakult ki: a határszámokat úgy állítottam be, hogy azok az 1995ös év tekintetében az 5 legeredményesebbet jelentsék (kivétel a összfokszám, ahol két ötödik helyezett volt – itt tehát hat legjobb van). Az említett határszámok: degxall: **42**; degxout: **23**; betwx: **4500**; closx: **0.00186**; eigx: **0.28**, egoxall: **36**; egoxout: **24**. A további években ugyanezeket a határszámokat alkalmazva automatikusan adódott az élen lévők létszáma (összetétele).

Íme pl. egy részlet **betweenness** vonatkozó adataiból a **2000-2005**-ös időszak tekintetében:

DEU_ELE;USA_KEM	4829;4833
USA_KEM;DEU_MET;DEU_ELE;DEU_KEM	4726;4765;5915;6925
DEU_KEM;POL_G;USA_K	4572;5100;5401
USA_KEM;USA_ELE;DEU_MET;DEU_KEM	4759;5169;5583;10952
USA_ELE;USA_MET;POL_G;ITA_KEM;BNL_KEM;POL_MET;DEU_KEM;DEU_MET	4589;4639;5247;5412;5588;5994;10462;11726
ITA_KEM;BNL_KEM;DEU_MET;DEU_KEM	4699;6312;7647;12034

A számok (pontosvesszővel elválasztva) sorrendjük szerint tartoznak a nevekhez.

A kigyűjtési programrészlet:

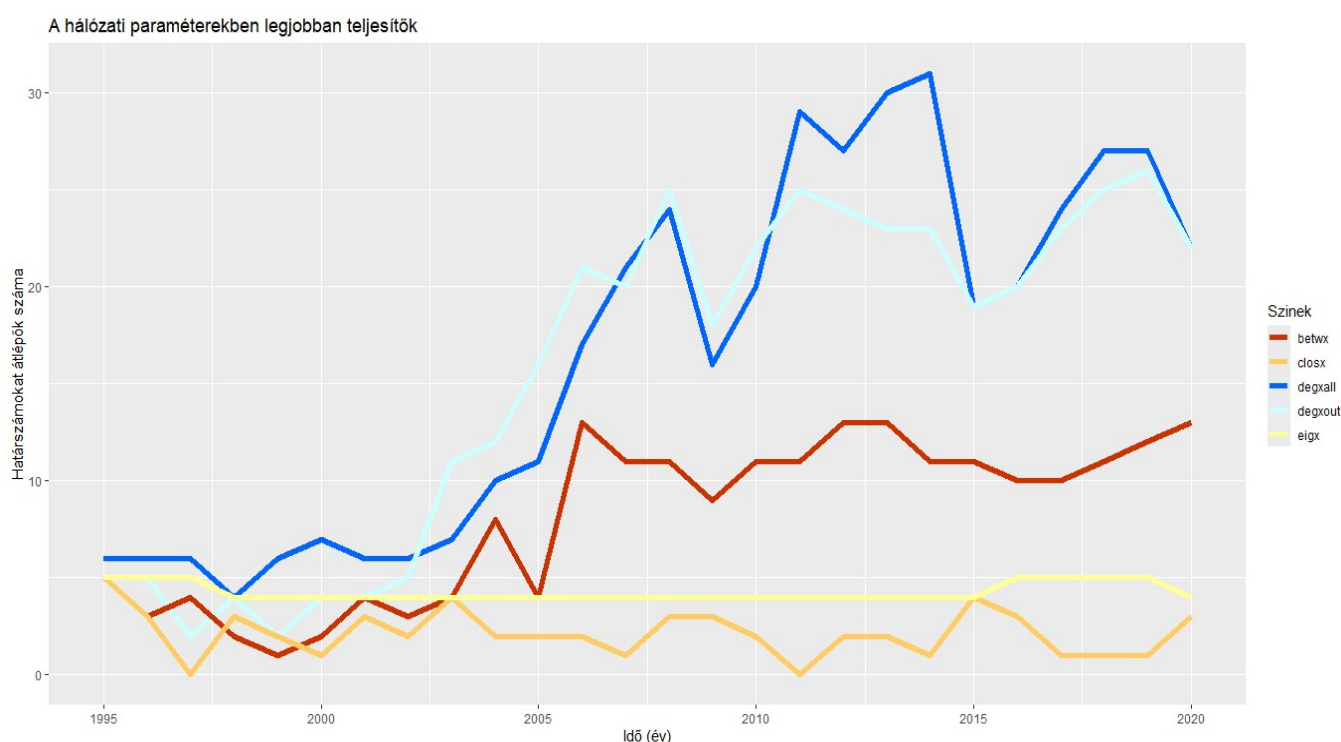
```
centmutat <- data.frame(csucsok=0.0,elek=0.0,atmero=0.0,atlall=0.0,atlout=0.0,
  eloszall="",elozout="",eloszin="",suru=0.0,
  degxallN="",degxall=0.0,degxoutN="",degxout=0.0,
  betwxN="",betwx=0.0, closxN="",closx=0.0,
  eigxN="",eigx=0.0, egoxallN="",egoxall=0.0,
  egoxoutN="",egoxout=0.0)
for (ev in 1995:2020) {
  fnev<-paste("df/icioalapellistak/graf/",as.character(ev),"graf.graphml", sep="")
  g<-read_graph(fnev, format = c("graphml"))

  centmutat[ev-1994,"csucsok"]<-length(V(g))
  centmutat[ev-1994,"elek"]<-length(E(g))
  centmutat[ev-1994,"atmero"]<-diameter(g, directed = TRUE)
  centmutat[ev-1994,"atlall"]<-mean(as.numeric(degree(g)))
  centmutat[ev-1994,"atlout"]<-mean(as.numeric(degree(g, mode = c("out"))))
  # ---
  fs<-as.numeric(degree(g)) # össz foksám eloszláshoz...
  centmutat[ev-1994,"eloszall"]<-paste0(fs, collapse = ";")
  fsout<-as.numeric(degree(g, mode = c("out"))) # kimenő foksám eloszláshoz...
  centmutat[ev-1994,"elozout"]<-paste0(fsout, collapse = ";")
  fsin<-as.numeric(degree(g, mode = c("in"))) # bemenő foksám eloszláshoz...
  centmutat[ev-1994,"eloszin"]<-paste0(fsin, collapse = ";")
  # ---
  centmutat[ev-1994,"suru"]<-edge_density(g)
  # ---
  xx<-as.data.frame(sort(degree(g, mode = c("all"))[degree(g, mode = c("all"))>42]))
  colnames(xx)<-c("ert")
  centmutat[ev-1994,"degxallN"]<-paste0(row.names(xx), collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"degxall"]<-paste0(xx[, "ert"], collapse = ";")
  # ---
  xx<-as.data.frame(sort(degree(g, mode = c("out"))[degree(g, mode = c("out"))>23]))
  colnames(xx)<-c("ert")
  centmutat[ev-1994,"degxoutN"]<-paste0(row.names(xx), collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"degxout"]<-paste0(xx[, "ert"], collapse = ";")
  # ---
  xx<-as.data.frame(sort(betweenness(g)[betweenness(g)>4500]))
  colnames(xx)<-c("ert")
  centmutat[ev-1994,"betwxN"]<-paste0(row.names(xx), collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"betwx"]<-paste0(xx[, "ert"], collapse = ";")
  # ---
  xx<-as.data.frame(sort(closeness(g, mode = c("out"))[closeness(g, mode = c("out"))
    [!is.na(closeness(g, mode = c("out"))])>.00186]))
  colnames(xx)<-c("ert")
  centmutat[ev-1994,"closxN"]<-paste0(row.names(xx), collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"closx"]<-paste0(xx[, "ert"], collapse = ";")
  # ---
  xx<-as.data.frame(sort(eigen Centrality(g)$vector[eigen Centrality(g)$vector>.28]))
  colnames(xx)<-c("ert")
  centmutat[ev-1994,"eigxN"]<-paste0(row.names(xx), collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"eigx"]<-paste0(xx[, "ert"], collapse = ";")
  # ---
  ne<-V(g)$name[ego_size(g, order = 1, mode="all")>36]
  er<-ego_size(g, order = 1, mode="all")[ego_size(g, order = 1, mode="all")>36]
  eg<-as.data.frame(cbind(ne,er))
  eg<-eg[order(eg$er, decreasing = FALSE), ]
  centmutat[ev-1994,"egoxallN"]<-paste0(eg[, "ne"], collapse = ";")
  centmutat[ev-1994,"egoxall"]<-paste0(eg[, "er"], collapse = ";")
}
```

```
# ---
ne<-V(g)$name[ego_size(g, order = 1, mode="out")>24]
er<-ego_size(g, order = 1, mode="out")[ego_size(g, order = 1, mode="out")>24]
eg<-as.data.frame(cbind(ne,er))
eg<-eg[order(eg$er, decreasing = FALSE), ]
centmutat[ev-1994,"egoxoutN"]<-paste0(eg[, "ne"], collapse = ";")
centmutat[ev-1994,"egoxout"]<-paste0(eg[, "er"], collapse = ";")
# ---
rownames(centmutat)[ev-1994]<-as.character(ev)
# ---
print(c(ev))
} ## kigyűjtő ciklus vége
```

Diagramok és táblázatok

A következő diagram arról ad tájékoztatást, hogyan is változott a (degree, betweenness, closeness, eigen_centrality) "határszámokat" teljesítményükkel meghaladó szereplők száma az évek alatt.

Az élen tartózkodók száma:

- az eigen_centrality vonatkozásában lényegében változatlan;
- a closeness vonatkozásában kissé ingadozik, de alapjában véve stagnál;
- a degree és a betweenness vonatkozásában erős növekedés tapasztalható kb. a 2002-2007-es időszakban – a fokszámoknál kicsit tovább – ezt követően ezek is stagnálnak.

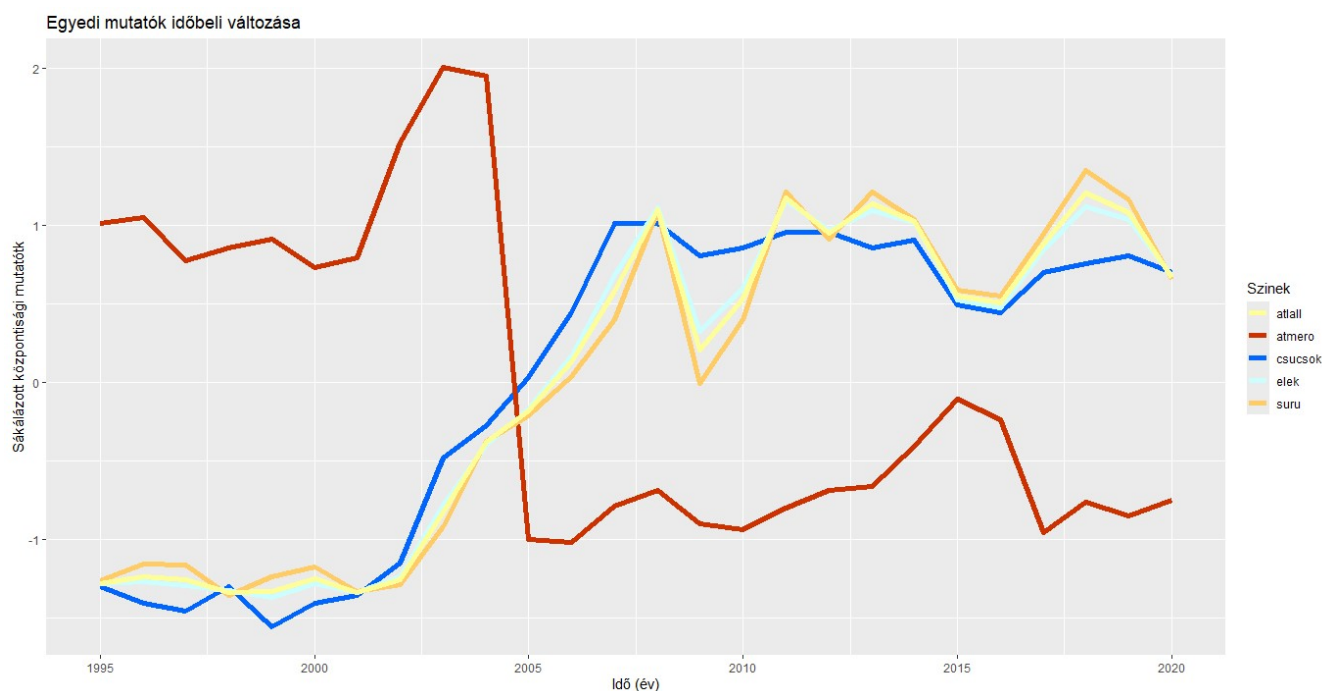
Úgy tűnik 2007 körül betelt az élvonal ... Köztességi mutatók élenjáróinak száma azt követően nem nő, de nem is csökkent..., aki híd pozícióban van, tartja magát. Ellenben a betweenness maximuma nőtt – mint korábban mutatta a (*) diagram a 4. oldalon – azaz a meglévők **hídszerepe nőtt**.

Íme, a második táblázat egy szűkített verziója a fenti diagramon is szereplő mutatókkal. A "név" oszlopok az illető paraméter tekintetében "legjobban teljesítő" (legfeljebb) 5 db csomópontot tartalmaznak (az érték szerinti sorrend balról jobbra növekvő). Az azt követő oszlop pedig azt adja meg, hogy eredendően hány az illető **"határszámot" teljesítményükkel meghaladó** szereplő/csomópont került a cellába.

	degxallN	degxall	degxoutN	degxout	betwxN	betwx	closxN	closx	eigxN	eigx
1995	GBR_HAZ;DEU_KEM;USA_KEM;USA_HAZ;DEU_HAZ	6	DEU_G;USA_KEM;FRA_G;DEU_KEM;USA_G	5	KIN_ELE;USA_MET;USA_KEM;USA_ELE;DEU_MET	5	FIN_ELE;PRT_BNY;IRL_TEX;ROU_TEX;JUG_I	5	USA_FOO;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
1996	GBR_HAZ;FRA_HAZ;USA_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	6	DEU_KEM;FRA_G;DEU_G;USA_KEM;USA_G	5	JPN_ELE;USA_MET;DEU_KEM	3	BGR_G;ELL_D;JUG_KEM	3	USA_FOO;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
1997	USA_G;GBR_HAZ;USA_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	6	USA_KEM;USA_G	2	DEU_ELE;USA_MET;USA_ELE;DEU_KEM	4		0	USA_FOO;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
1998	USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	4	GBR_G;JPN_G;USA_KEM;USA_G	4	USA_ELE;DEU_KEM	2	ROU_TEX;BLR_L;RUS_WOO	3	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
1999	USA_G;USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	6	USA_KEM;USA_G	2	DEU_KEM	1	CZS_KEM;JUG_KEM	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2000	USA_G;GBR_HAZ;USA_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	7	GBR_G;USA_K;USA_KEM;USA_G	4	DEU_ELE;USA_KEM	2	JUG_K	1	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2001	USA_G;USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	6	GBR_G;USA_K;USA_KEM;USA_G	4	USA_KEM;DEU_MET;DEU_ELE;DEU_KEM	4	IRL_D;JUG_K;HUN_I	3	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2002	USA_G;USA_KEM;DEU_HAZ;GBR_HAZ;USA_HAZ	6	GBR_K;DEU_KEM;USA_K;USA_KEM;USA_G	5	DEU_KEM;POL_G;USA_K	3	CZS_ELE;TUR_MED	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2003	DEU_KEM;USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	7	USA_K;GBR_K;USA_KEM;DEU_KEM;USA_G	11	USA_KEM;USA_ELE;DEU_MET;DEU_KEM	4	ELL_I;BLR_I;BLR_L;IRL_WOO	4	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2004	DEU_KEM;USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	10	USA_KEM;USA_K;DEU_KEM;GBR_K;USA_G	12	ITA_KEM;BNL_KEM;POL_MET;DEU_KEM;DEU_MET	8	GRC_MED;KIN_WOO	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2005	DEU_KEM;USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	11	USA_K;USA_KEM;DEU_KEM;GBR_K;USA_G	16	ITA_KEM;BNL_KEM;DEU_MET;DEU_KEM	4	JUG_TEX;UKR_MED	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2006	USA_KEM;DEU_KEM;GBR_HAZ;DEU_HAZ;USA_HAZ	17	FRA_G;USA_K;DEU_KEM;GBR_K;USA_G	21	BNL_KEM;USA_G;RUS_MET;DEU_MET;DEU_KEM	13	AUT_MED;GRC_MED	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2007	DEU_KEM;USA_KEM;DEU_HAZ;GBR_HAZ;USA_HAZ	21	RUS_BNY;DEU_KEM;GBR_K;USA_G;USA_K	20	RUS_K;DEU_MET;GBR_K;RUS_BNY;DEU_KEM	11	JUG_ELE	1	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2008	USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	24	RUS_BNY;USA_K;FRA_G;DEU_KEM;USA_G	25	RUS_MET;DEU_ELE;ITA_MET;DEU_MET;DEU_KEM	11	JUG_D;PRT_MED;KIN_WOO	3	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2009	FRA_HAZ;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	16	FRA_G;GBR_K;DEU_KEM;USA_K;USA_G	18	RUS_KEM;RUS_MET;BNL_KEM;DEU_MET;DEU_KEM	9	GRC_MED;JUG_ELE;JUG_D	3	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2010	GBR_HAZ;USA_KEM;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	20	USA_K;DEU_G;USA_KEM;DEU_KEM;USA_G	22	RUS_KEM;ESP_KEM;RUS_MET;DEU_MET;DEU_KEM	11	HUN_TEX;JUG_D	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2011	USA_G;USA_KEM;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	29	USA_KEM;RUS_BNY;DEU_G;DEU_KEM;USA_G	25	DEU_WOO;RUS_KEM;RUS_MET;DEU_MET;DEU_KEM	11		0	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2012	GBR_HAZ;USA_KEM;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	27	RUS_BNY;USA_KEM;DEU_KEM;RUS_G;USA_G	24	ESP_KEM;RUS_KEM;RUS_MET;DEU_MET;DEU_KEM	13	HUN_TEX;GRC_ELE	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2013	GBR_HAZ;USA_KEM;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	30	RUS_G;USA_KEM;USA_K;DEU_KEM;USA_G	23	USA_MET;ESP_KEM;USA_KEM;DEU_KEM;RUS_KEM	13	BGR_TEX;GRC_MET	2	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2014	USA_KEM;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	31	DEU_G;FRA_G;USA_K;DEU_KEM;USA_G	23	USA_MET;ESP_KEM;FRA_KEM;RUS_KEM;DEU_KEM	11	HUN_TEX	1	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2015	USA_G;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	19	DEU_G;FRA_G;DEU_KEM;USA_K;USA_G	19	USA_MET;DEU_MET;RUS_BNY;RUS_KEM;DEU_KEM	11	BLR_KEM;BGR_K;GRC_MED;UKR_MED	4	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4
2016	GBR_HAZ;USA_G;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	20	FRA_G;DEU_KEM;DEU_G;USA_K;USA_G	20	BNL_KEM;DEU_WOO;ESP_KEM;RUS_KEM;DEU_KEM	10	UKR_MED;HUN_TEX;GRC_MED	3	USA_I;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
2017	USA_G;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	24	FRA_G;DEU_KEM;USA_K;DEU_G;USA_G	23	RUS_BNY;ESP_KEM;BNL_KEM;RUS_KEM;DEU_KEM	10	ELL_ELE	1	USA_I;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
2018	USA_G;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	27	USA_K;RUS_BNY;DEU_KEM;DEU_G;USA_G	25	RUS_MET;RUS_ELE;USA_KEM;KIN_MET;DEU_KEM	11	ELL_ELE	1	USA_I;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
2019	USA_G;GBR_HAZ;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	27	DEU_KEM;RUS_BNY;USA_K;DEU_G;USA_G	26	RUS_MET;RUS_ELE;DEU_MET;KIN_MET;DEU_KEM	12	FIN_MED	1	USA_I;USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	5
2020	USA_KEM;USA_G;DEU_KEM;DEU_HAZ;USA_HAZ	22	DEU_KEM;RUS_BNY;USA_K;DEU_G;USA_G	22	RUS_KEM;ITA_MET;ESP_KEM;RUS_BNY;DEU_KEM	13	BGR_TEX;CZS_WOO;FIN_TEX	3	USA_K;USA_G;USA_L;USA_HAZ	4

A **"legjobbban teljesítő"** (legfeljebb) 5 db csomópontot – a számok azt adják meg, eredendően hány csomópont került a cellába (az alapján készült az előző diagram).

Ezt követően nézzük meg a **csúcsok**, **élek** számának, a hálózat **átmérőjének**, **sűrűségének**, a **fokszám átlagának** mozgását/változását (a jelentős nagyságrendi különbség miatt *skálázni kellett* ezeket a változókat).

Lecsökkent átmérő mellett növekvő, majd stagnáló csúcsszám, élszám, átlag fokszám, és így sűrűség. Ez azt kell, hogy jelentse, hogy a növekedett a hálózat skála független jellege – a "nagyok" (hub-ok) központi szerepe növekedett.

Eloszlások

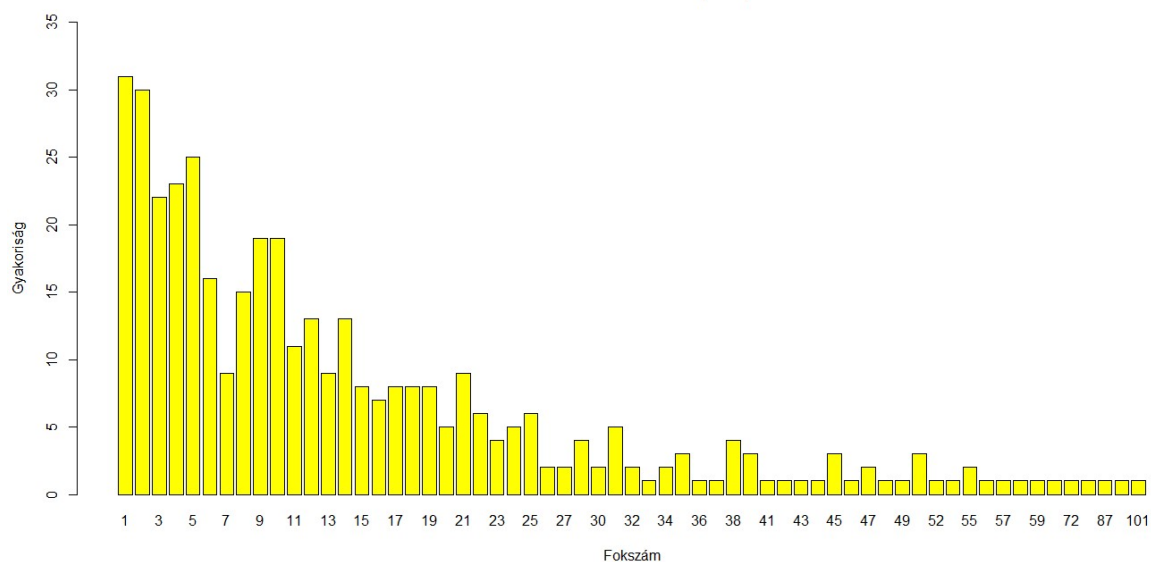
A fokszámeloszlás fontos a hálózat (fő) típusának megítélése szempontjából. Ugyanis a reguláris hálózatokban minden csomópont fokszáma azonos, a véletlen hálózatok (pl. Erdős-Rényi-féle) fokszámeloszlása binomiális (vagy Poisson típusú), Watts-Strogatz-féle (kisvilág) hálózatok fokszámeloszlását pedig a reguláris hálózatok és a véletlen hálózatok fokszámeloszlása "közé" helyezik. Mindhárom esetben jellemző, hogy van egy "jellemző" fokszám (tartomány) – az átlag fokszámhoz közeli érték/intervallum.

Ellenben a valós körülmények között kialakuló hálózatok nem ilyenek – tartalmaznak kevés igen nagy fokszámú és rengeteg igen kis fokszámú csomópontot. Ez utóbbiak eloszlása **negatív kitevős hatványfüggvény alakú**, az ilyen hálózatok a skálafüggetlen (Barabási-féle) hálózatok.

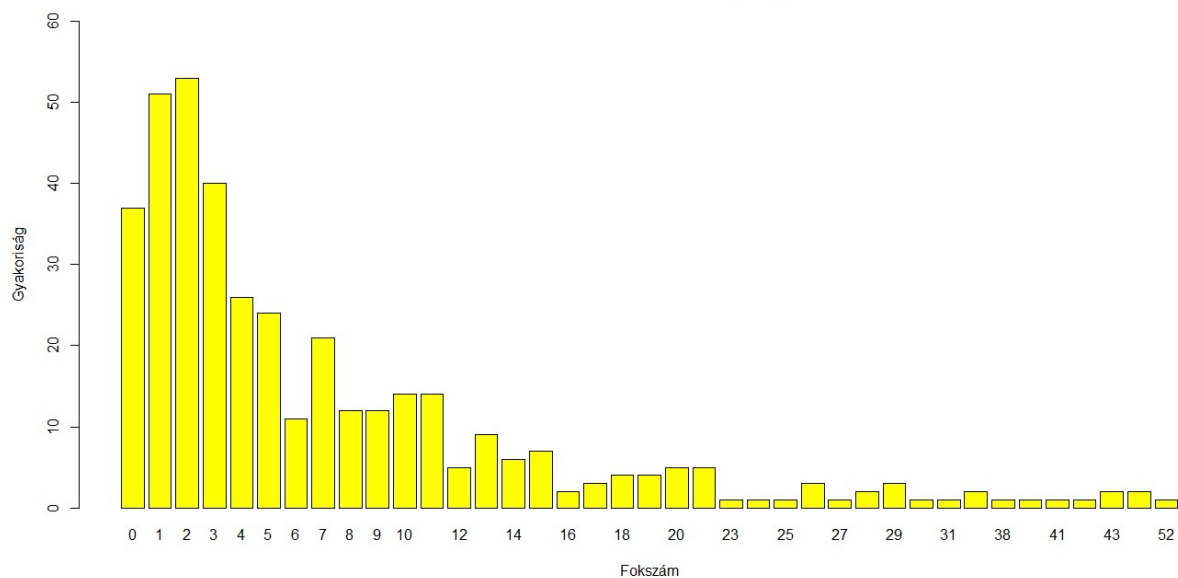
Az említett hálózat típusok más-más jellemző módon reagálnak a véletlen zavarokra és a célzott támadásokra. E tekintetben pl. a véletlen hálózatok "ellenálló képessége" (robosztussága) jobb a célzott támadások tekintetében, mint a skálafüggetleneké, a véletlen zavarok tekintetében éppen fordított a helyzet.

A jelenleg vizsgált hálózatnak meg lehet különböztetni össz (all), kimeneti (out), és bemeneti (in) fokszámeloszlásait, mindezt 26 db év viszonylatában (78) diagram... Mindet megnéztem egy ciklussal, valójában nagyon hasonlóak – a **skála független hálózatok** negatív kitevős hatványfüggvény alakját mutatják. Így itt most csak a 2012. év három (all, out, in) diagramját illeszttem be (valójában **fokszám gyakoriság** megoszlásokat, mert ezek szerintem informatívabbak, a lefutásuk pedig azonos).

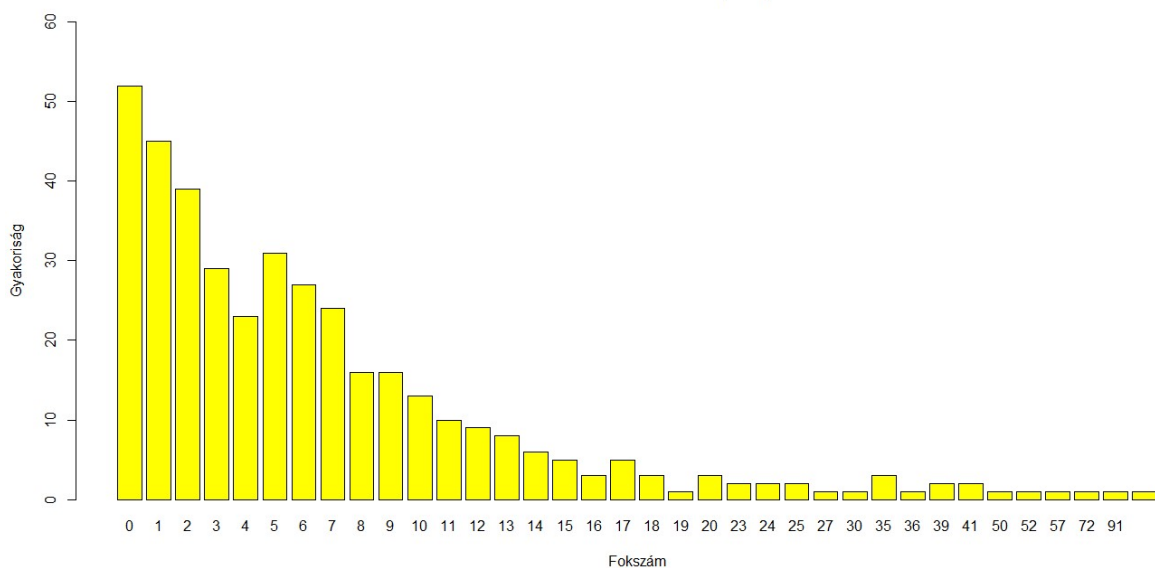
Össz-fokszámeloszlás (2012)

Kimenő fokszámeloszlás (2012)

Bemenő fokszámeloszlás (2012)

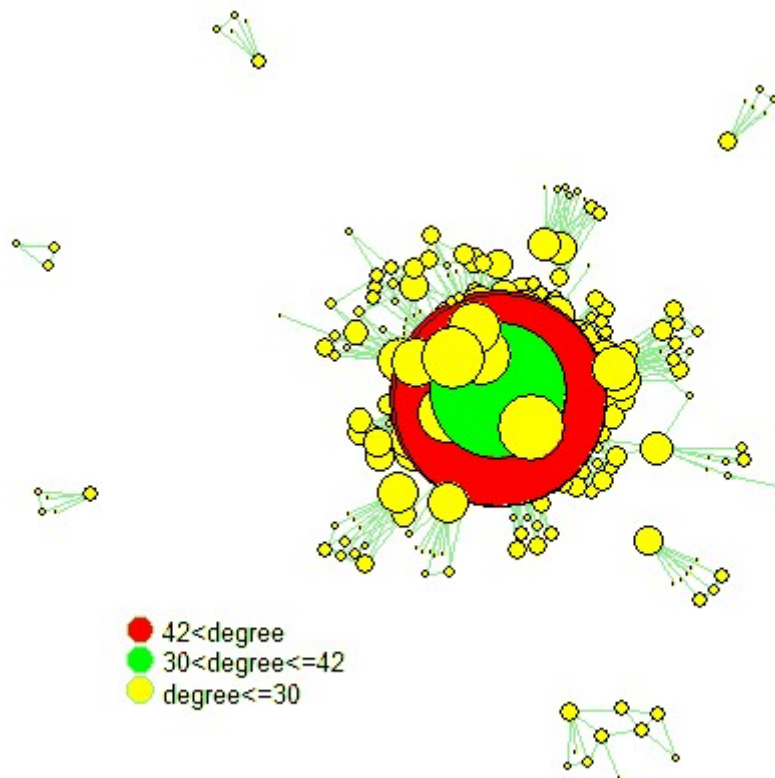
A hálózat legalapvetőbb adatai minden év vonatkozásában:

év	csúcsok	élek	átmérő	átlag(all)	átlag(out)
1995	346	1712	60978,75	9,8959	4,9479
1996	344	1719	61800,29	9,9941	4,9970
1997	343	1707	56020,23	9,9533	4,9766
1998	346	1690	57687,55	9,7687	4,8843
1999	341	1669	58899,98	9,7888	4,8944
2000	344	1714	55144,57	9,9651	4,9825
2001	345	1686	56435,84	9,7739	4,8869
2002	349	1736	71602,81	9,9484	4,9742
2003	362	1969	81651,53	10,878	5,4392
2004	366	2163	80466,9	11,8196	5,9098
2005	372	2280	19216,98	12,2580	6,1290
2006	380	2454	18888,79	12,9157	6,4578
2007	391	2714	23667	13,8823	6,9411
2008	391	2933	25669,66	15,0025	7,5012
2009	387	2532	21285,09	13,0852	6,5426
2010	388	2673	20554,44	13,7783	6,8891
2011	390	2955	23423,68	15,1538	7,5769
2012	390	2861	25755,53	14,6717	7,3358
2013	388	2925	26249,61	15,0773	7,5386
2014	389	2885	31566,68	14,832	7,4164
2015	381	2633	37834,39	13,8215	6,9107
2016	380	2608	34994,76	13,7263	6,8631
2017	385	2797	20133,75	14,5298	7,2649
2018	386	2938	24195,63	15,222	7,6113
2019	387	2894	22290,86	14,9560	7,4780
2020	385	2710	24415,48	14,0779	7,0389

Láthatóan kissé megnövekedett csúcsszám mellett az élek száma 60%-al növekedet meg ebben az időszakban és az **átlagos foksám** is 50%-al – sűrűbb lett a hálózat. No meg jócskán csökkent az átmérő, ami átstrukturálódásra utal – egyre nagyobb hub-ok alakultak (persze ugyan ez derült ki már előbb a skálázott adatok diagramjából is: 9 oldal).

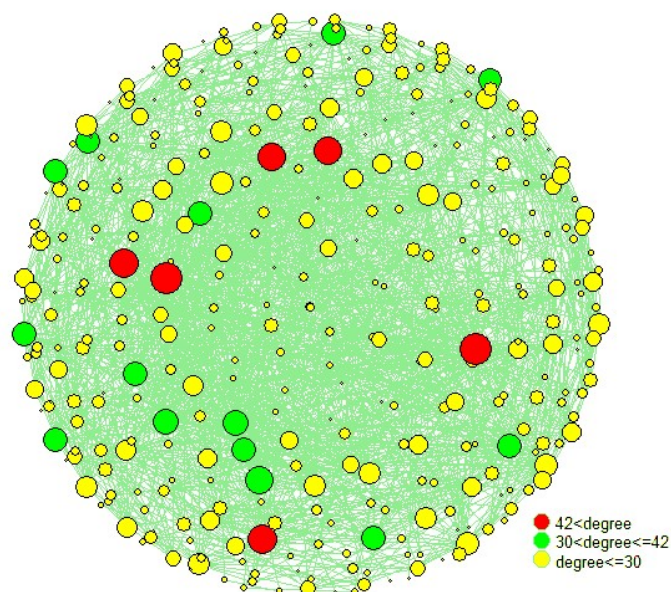
Hálózatok és alhálózatok

Lássunk végre egy hálózat ábrát – először az **1995**-öst, a csúcsok mérete az összfokszámuk szerint van beállítva, a színek pedig ugyan csak a fokszám szerint három kategóriába rendezve (lásd a jelmagyarázatot).

Középen (éppen láthatóan) több hatalmas "piros" hub, illetve kisebb zöld és egyre apróbb sárga csúcsok. Továbbá látható (az 500-nál nagyobb cellaérték figyelembevételével) több kis sziget (a neveket bekapcsolva felderítettem kik ők), leginkább agrár, illetve élelmiszer szektorokkal. Balról indulva 8 óránál a **Balti** ország csoport; 10 óránál **Fehéroroszország**; 11 óránál **Bulgária**; 1 óránál Jugoszlávia két tagországa (**Horvátország, Szlovénia**); 4 óránál **Magyarország**; 5 óránál **Ukrajna**.

Nézzük meg, hány ("**piros**") hub van. Ehhez egy másik elrendezést választok, illetve a csomópont méret az összfokszám négyzetgyökének másfélszerese szerinti (a színek a korábbi módon).

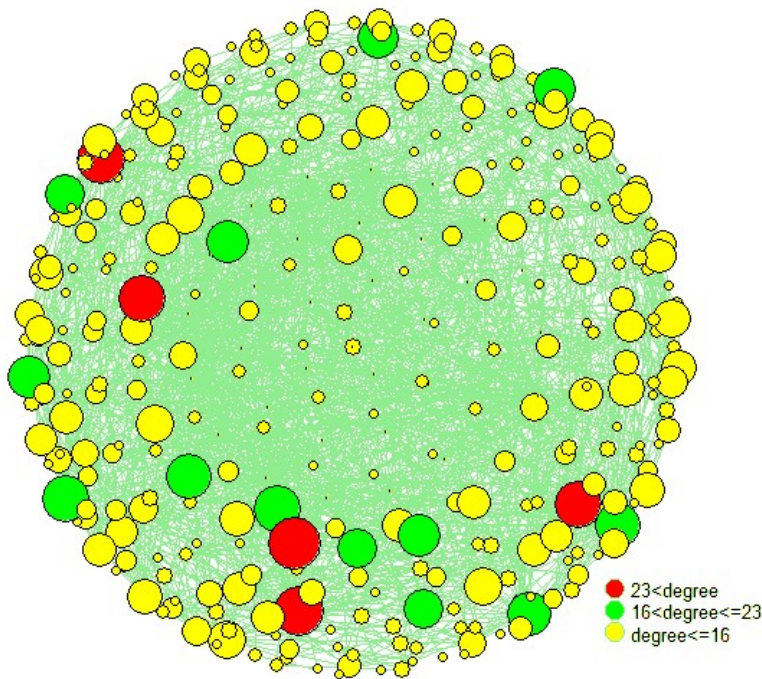
Tehát hatan vannak a hub-nak tekinthető csúcsok, a második nagy táblából ötöt már név szerint ismerünk is, de nézzük ismét a neveiket (összfokszámukkal együtt):

```
> sort(degree(g, mode="all")[degree(g, mode="all")>42])
```

FRA_HAZ	GBR_HAZ	DEU_KEM	USA_KEM	USA_HAZ	DEU_HAZ
43	43	46	48	56	57

Négy végfelhasználó szektor is köztük van (HAZ) – nem is a legkisebbek, így érdemes inkább vizsgálni az eladások (kimenő fokszámok) viszonylatában.

A méret beállítás a kimenő fokszám háromszorosa, a színek tekintetében a jelmagyarázat igazít el.

A hub-nak tekinthető csúcsok pirossal színezve – a második nagy táblában már szerepel a nevük (ott is érték szerint rendezve ráadásul), de íme ismét (kimenő fokszámukkal együtt):

```
> sort(degree(g, mode="out")[degree(g, mode="out")>23])
```

DEU_G	USA_KEM	FRA_G	DEU_KEM	USA_G
24	24	25	26	29

Ki/kik vannak a központban?

Nézzünk meg más közösségi mutatókat is, alkalmazva a korábban kimódolt határokat:

```
> sort(betweenness(g)[betweenness(g)>4500])
```

KIN_ELE	USA_MET	USA_KEM	USA_ELE	DEU_MET
4592	5354	5383	5415	5950

```
> sort(closeness(g, mode = c("out"))[closeness(g, mode = c("out"))
```

```
+ [!is.na(closeness(g, mode = c("out")))]>.00186])
```

FIN_ELE	PRT_BNY	IRL_TEX	ROU_TEX	JUG_I
0.001878310	0.001911537	0.001953397	0.001958715	0.001964254

```
> sort(eigen_centrality(g)$vector[eigen_centrality(g)$vector>.28]) # inkább vevő centrikus most...
```

USA_FOO	USA_K	USA_G	USA_L	USA_HAZ
0.2942496	0.3724904	0.5346175	0.7527632	1.00

Mit mutat az ego (egyes fokozaton)?

```
> ne<-V(g)$name[ego_size(g, order = 1, mode="out")>24]
```

```
> er<-ego_size(g, order = 1, mode="out")[ego_size(g, order = 1, mode="out")>24]
```

```
> eg<-as.data.frame(cbind(ne,er))
```

```
> eg<-eg[order(eg$er, decreasing = FALSE), ]
```

```
DEU_G 25; USA_KEM 25; FRA_G 26; DEU_KEM 27; USA_G 30
```

Nyilván azt, mint a kimenő fokszám (csak ebben az adott csúcs önön maga is benne van)... Szeretném kiválasztani, melyik a legmarkánsabb hub. Nem egyértelmű számomra ezek alapján. Minden esetre a fokszámot (degree) és a betweenness-t favorizálom...

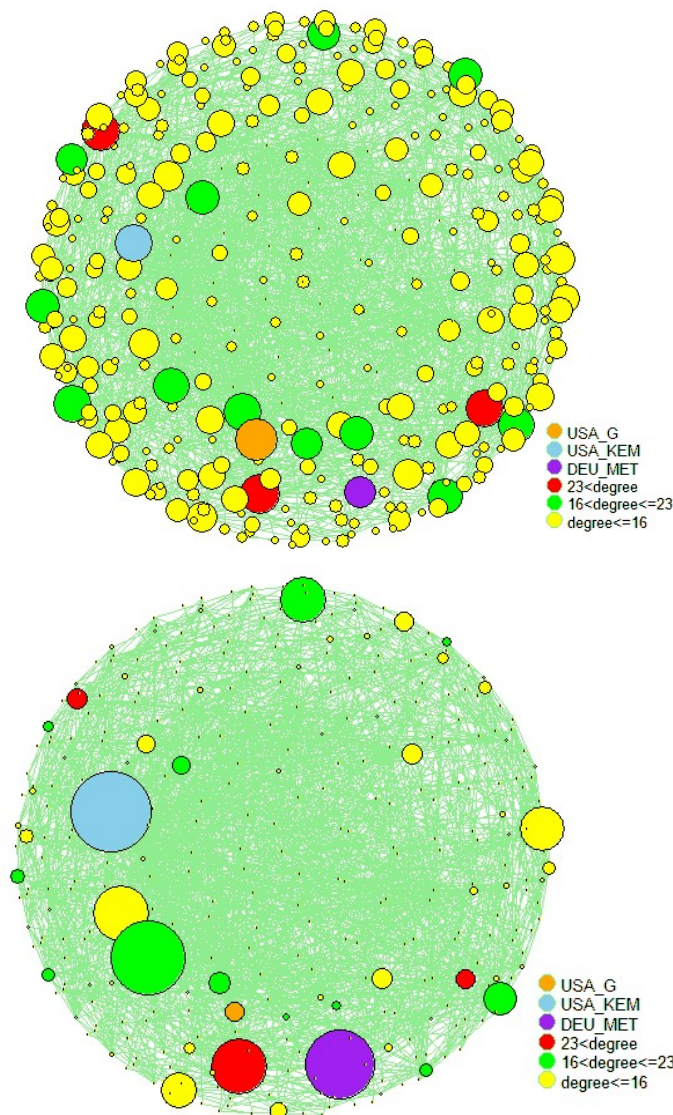
A **USA_G** fokszámában a legjobb, az eigen_centralitá tekintetében a harmadik, a **USA_KEM** is elég jó fokszámában és betweenness tekintetében a negyedik, illetve a **DEU_MET** első betweenness-ben (!) – igaz a kimenő fokszáma csak 17...

```
> degree(g, mode="out")[V(g)$name=="DEU_MET"]
```

DEU_MET

17

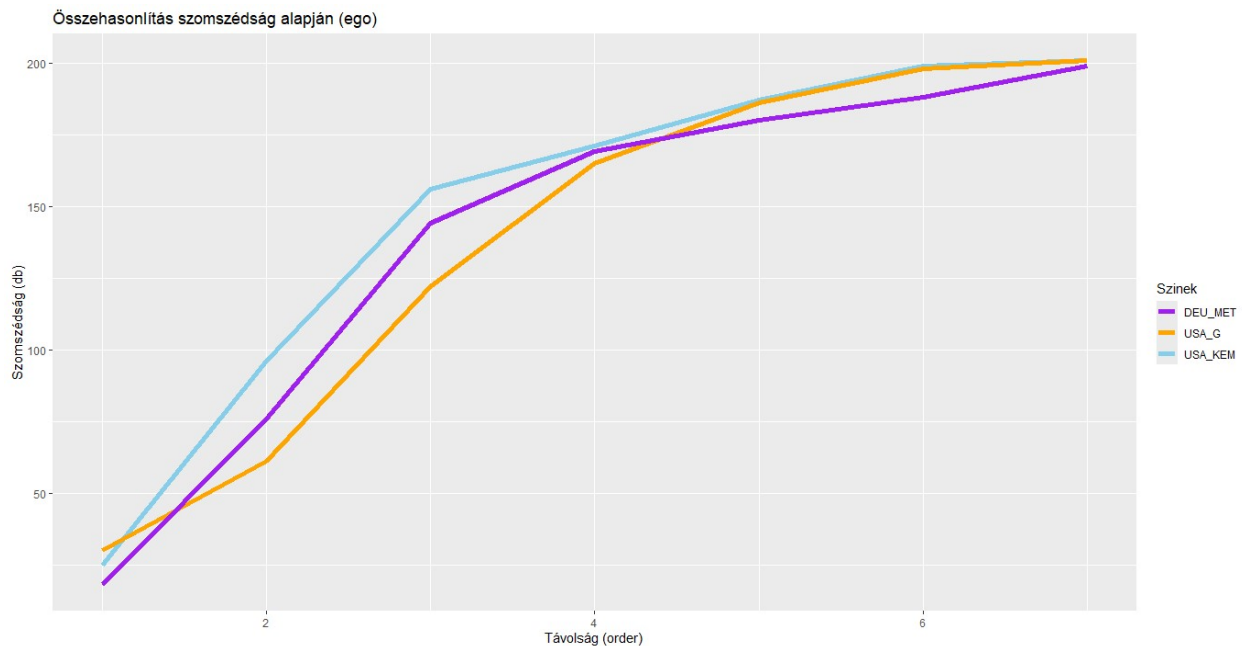
Nézzük meg őket a hálózatban. A színek a jelmagyarázat szerint, a csúcsok mérete az **első** diagramnál fokszám szerinti (out), a **másodiknál** pedig a skálázott fokszám (out) és a skálázott betweenness összegének (negatív tartományból kiemelt), hatványozott, súlyozott értéke szerinti.

Nos, úgy tűnik az égszínkék a nyerő... De nézzünk még egy összehasonlítást kimenő (out) szomszédság létszám, illetve annak távolság (order) függő növekedése alapján. Kigyűjtöttem az adatokat egy táblába:

```
egord <- data.frame(USA_KEM=0L,USA_G=0L,DEU_MET=0L)
centr<-c("USA_G","USA_KEM","DEU_MET")
for (orn in 1:7) {
  for (nam in centr) {
    egord[orn,nam]<-ego_size(g, order = orn, mode="out")[V(g)$name==nam]
  }
}
```

Íme a diagram:

Ahogy sejthető volt, az elején az USA_G jobb, de utána élre tör az USA_KEM, és tartja is ezt az előnyét. Nyilván a végére mindegyik görbe stagnál (200 magasságban) és összetart, hiszen ugyanabból a hálóból "gazdálkodnak". Mindenesetre a távolság 2,3 értékénél az égszínkék a nyerő...

Tehát **USA_KEM**. Az ehhez tartozó alhálózat felderítése a cél.

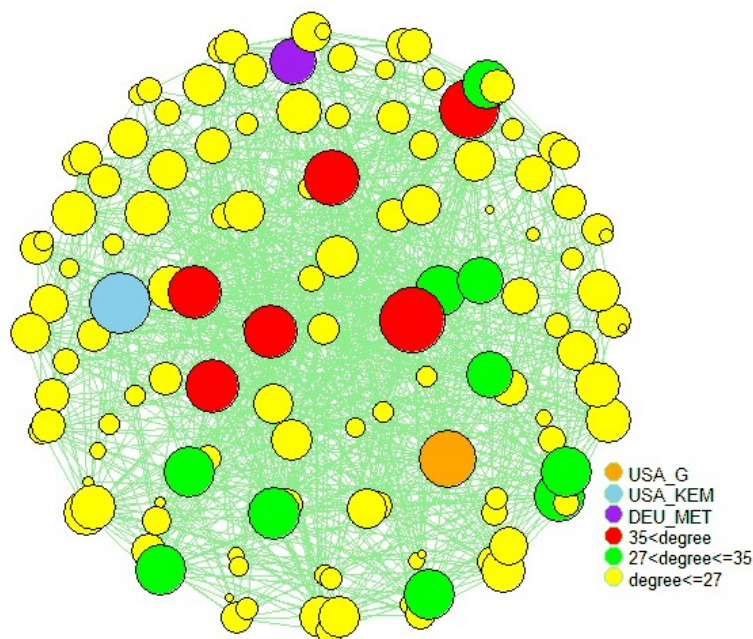
Az USA_KEM alhálózata

Az alhálózat kialakítása a második szomszédságig (order=2 paraméterrel) készült, illetve vizsgálatnál az USA_KEM teljes alhálózatát figyelembe veszem (out, in).

Ahogy várható volt az USA_G része az USA_KEM alhálózatának, sőt a DEU_MET is.

```
> V(ego2g)$name[V(ego2g)$name=="USA_G"]  
[1] "USA_G"
```

Az alhálózat struktúra ábrájában fessük meg őket a szokott színekkel. A csomópontok mérete a fokszám gyökének háromszorosa a színek a jelmagyarázat szerint.

Van egy igen nagy piros csomópont, az a legnagyobb – az eddigiek alapján inkább vásárló lehet)...

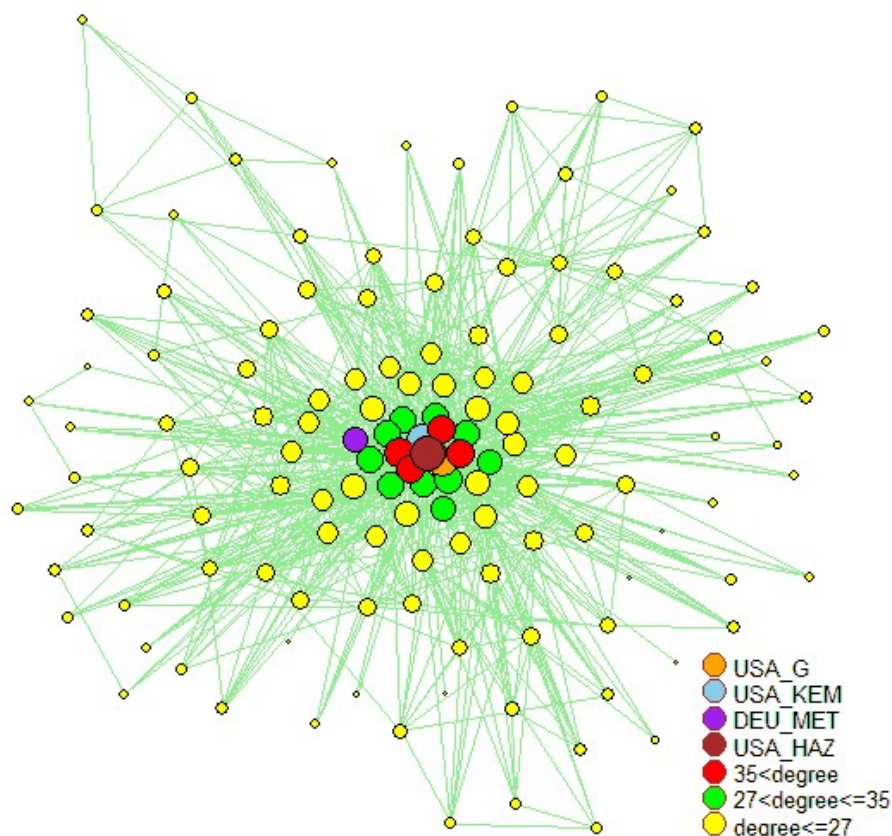
```
> max(degree(ego2g, mode="all"))
[1] 56
> V(ego2g)$name[degree(ego2g, mode="all")==56]
[1] "USA_HAZ"
```

Igen, az egyik végfelhasználóról van szó. Eladásai nincsenek, ebben a hálózatban főleg (cellaérték>500).

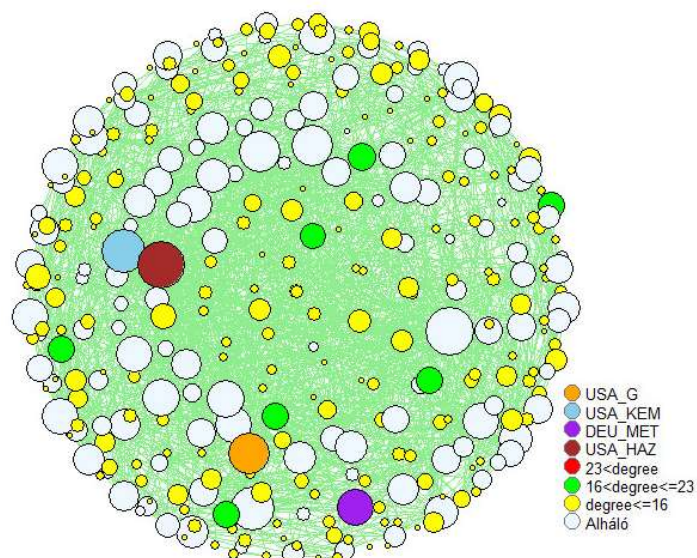
```
> degree(ego2g, mode="out")[V(ego2g)$name=="USA_HAZ"]
```

USA_HAZ : 0

Fessük meg a végfelhasználót (legyen **barna**) és alkalmazzunk egy másik nézetet – egyébként a beállítások maradnak.

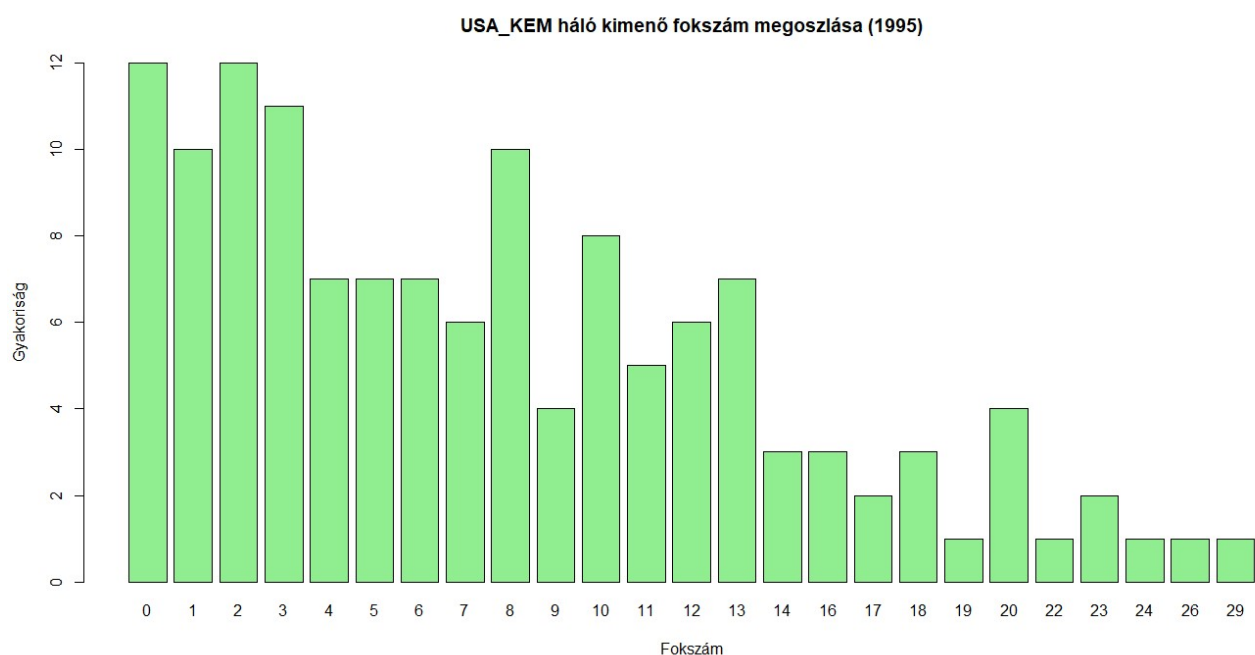
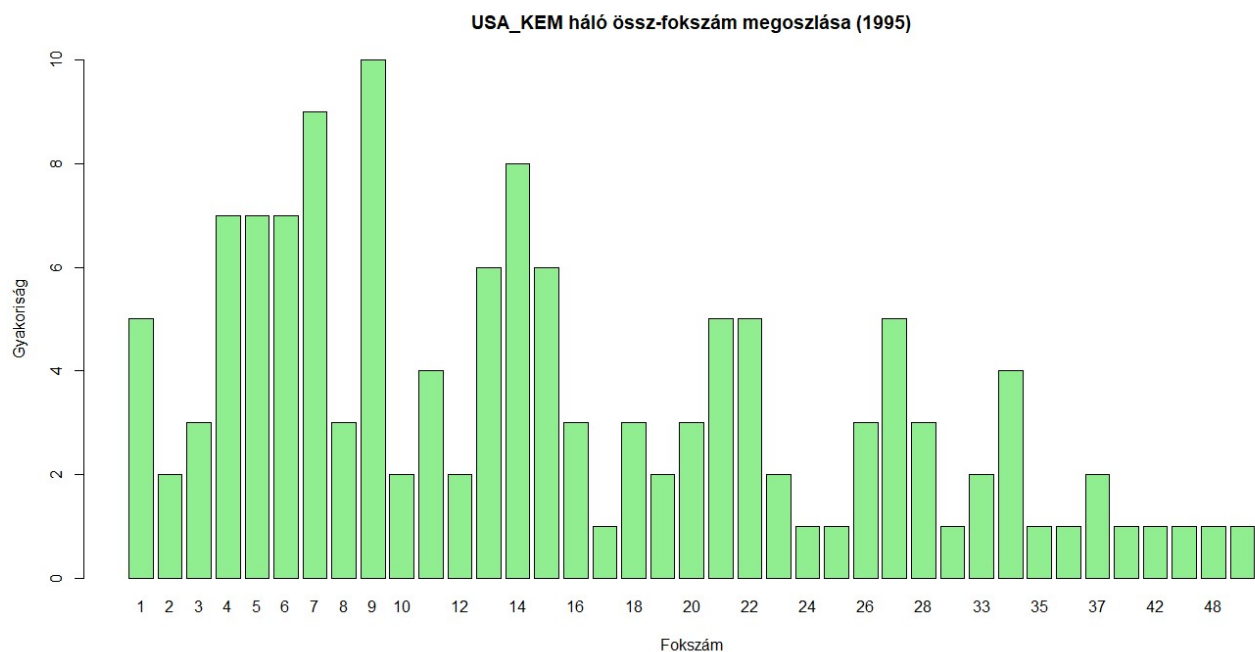

Mindegyik hub közepén, az USA_HAZ is mint végfelhasználó. Ez az alhálózat erősen centrálisnak tűnik, szigetek nincsenek. Bár elég sűrű a centrumot elkerülő élhálózat is. Nézzük, meg hogyan fest a vizsgált **alhálózat az eredetiben** – a méret fokszám szerint, a színek a jelmagyarázatban.

Mivel nem látni **piros** csomópontot, arra következtethetünk, hogy a nagyobb foksámú csúcsok, mind a szóban lévő alhálózathoz tartoznak – a "maradék" hálózatban csak az "apraja" maradt (≤ 23 , de a zöldeknek is csak a 60%-a – a korábbi azonos határparaméterű táblázat szerint).

Az **alhálózat foksám megoszlásai** (all, out) pedig a következőképpen festenek:

Ezek nem kimondottan negatív kitevős hatvány lefutásúak... Ezek szerint a vizsgált alhálózatban elég sok a nem centrális él is.

Nézzük meg a sűrűségeket:

```
> edge_density(g) # Eredeti hálózat
```

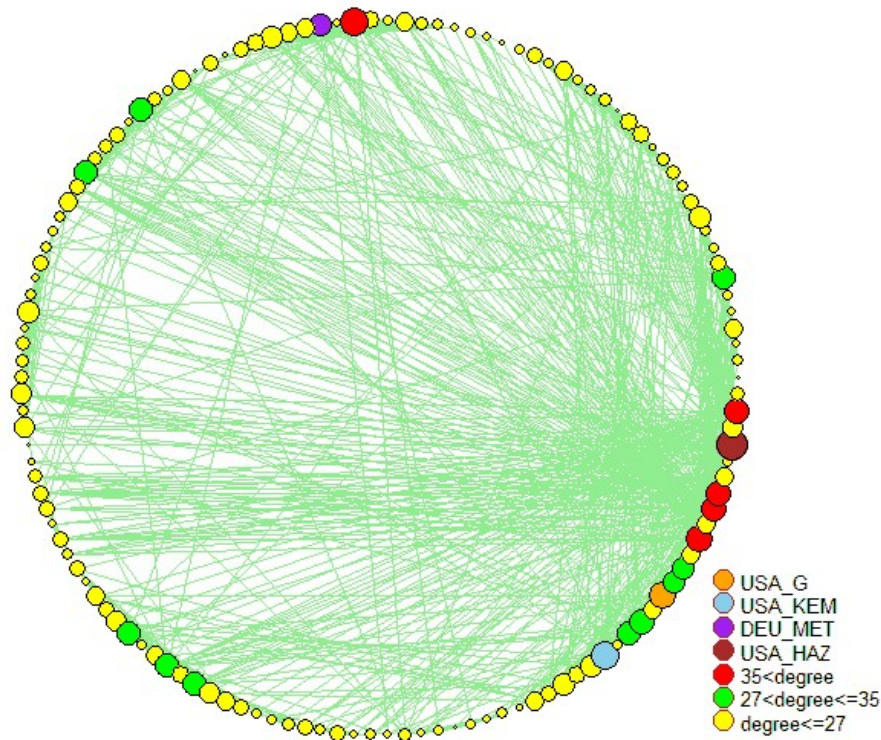
```
[1] 0.01434196
```

```
> edge_density(ego2g) # Alhálózat
```

```
[1] 0.05902817
```

Valóban, az alhálózat **több mint 4 szer sűrűbb** (4.1157), inkább "**kisvilág**" jellege van.

Íme a "kisvilág" stílusú diagram:

A fő vásárlók (végfelhasználók) irányú élek a legsűrűbbek, azonban jelentős kapcsolatok sejlenek a piros, zöld, sárga csomópontok között is.

Hub kiválasztás – idősoros lista, diagram

A központi mag csomópontjainak (hub-ok) kiszűrésére – az adatok szemrevételezésén túl – alapvetően egy összetett mutató számot (M) használtam a fentiekben. Konkrétan ezt az értéket:

```
> M <- scale(betweenness(g))+scale(degree(g, mode="out"))
> V(g)$name[M==max(M)]
[1] "USA_KEM"
```

(Melyet a gráf ábra végett még kozmetikáztam kicsit.)

A választást egy grafikon is visszaigazolta, mely a kimenő (out) szomszédság létszám, illetve annak távolság (order) függő növekedése alapján készült.

Most egy listába gyűjtöm évenként (1995-2020), kik e tekintetben (M) az éllovasok.

A lista:

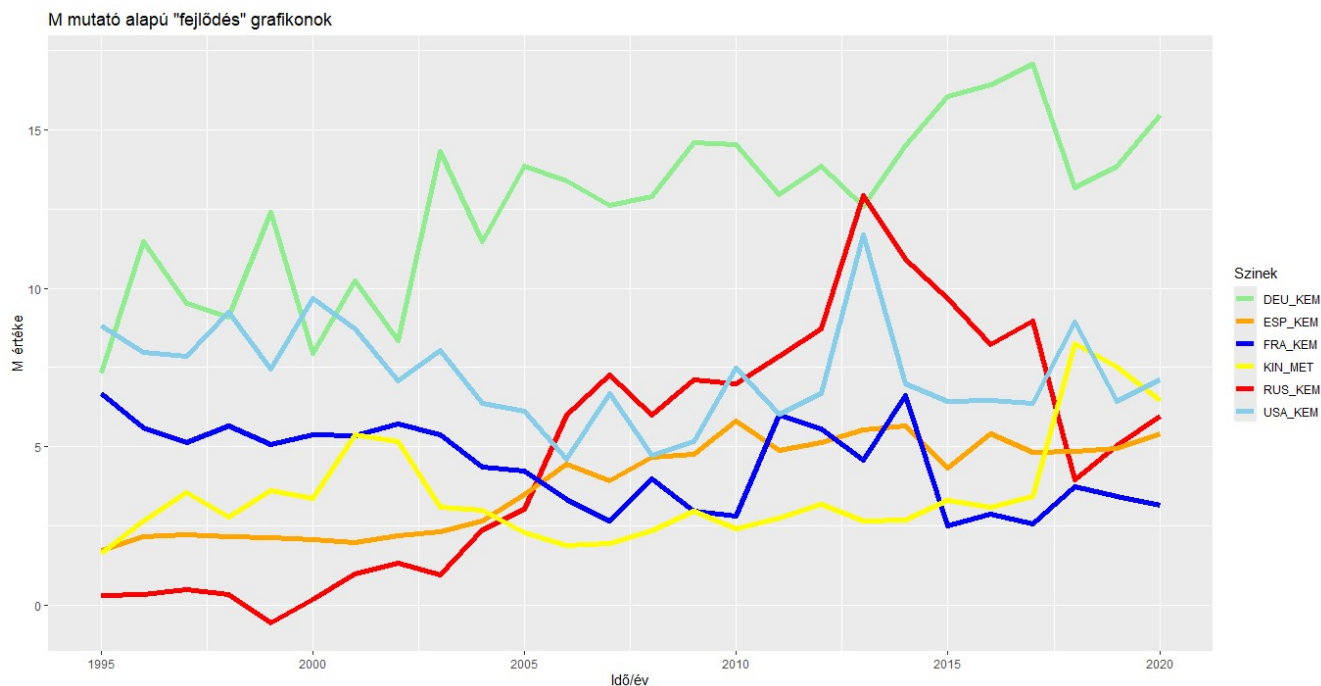
1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
USA_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	USA_KEM	DEU_KEM	USA_KEM	DEU_KEM	USA_K
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	
2010	2011	2012	2013	2014	2015		
DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	RUS_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM		
2016	2017	2018	2019	2020			
DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM	DEU_KEM			

Ennek alapján szinte minden évre elemezhetném a DEU_KEM alhálózatát, biztos "izgalmas" lenne – DE se a méretbe, se az időbe nem fér bele...

Nos, ez alig-alig különbözik a maximális betweenness-ek listájától (lást előbb), szemben a maximális kimenő fokszámok listájával, melyben szinte végig az USA_G áll az élen (egyedül 2007-ben az USA_K). Itt pedig DEU_KEM dömping van. Figyelemre méltó viszont, hogy 2013-ban a RUS_KEM az első.

Böngészve kicsit a "**legjobban teljesítők**" táblázatát (lásd előbb: 8 oldal) látható, hogy 2010-körül megjelennek az oroszok ("már a spájzban vannak" :-)): RUS_MET, RUS_KEM. A RUS_KEM betweenness tekintetében többször a második helyen van. De feltűnnek a spanyolok (ESP_KEM), franciák (FRA_KEM) és a 20-as évek vége felé a kínaiak (KIN_MET).

A következő diagram szemlélteti a USA_KEM, DEU_KEM, RUS_KEM, ESP_KEM, FRA_KEM, KIN_MET időbeni "fejlődését" az említett **M mutató** alapján.

Valóban a DEU_KEM (mint "fő" hub) szárnyal a legmagasabban – igaz 1995-ben az USA_KEM megelőzte... – 2013-ben meg a RUS_KEM.

Gondolatok a súlyozott kimeneti és bemeneti fokszámok kapcsán

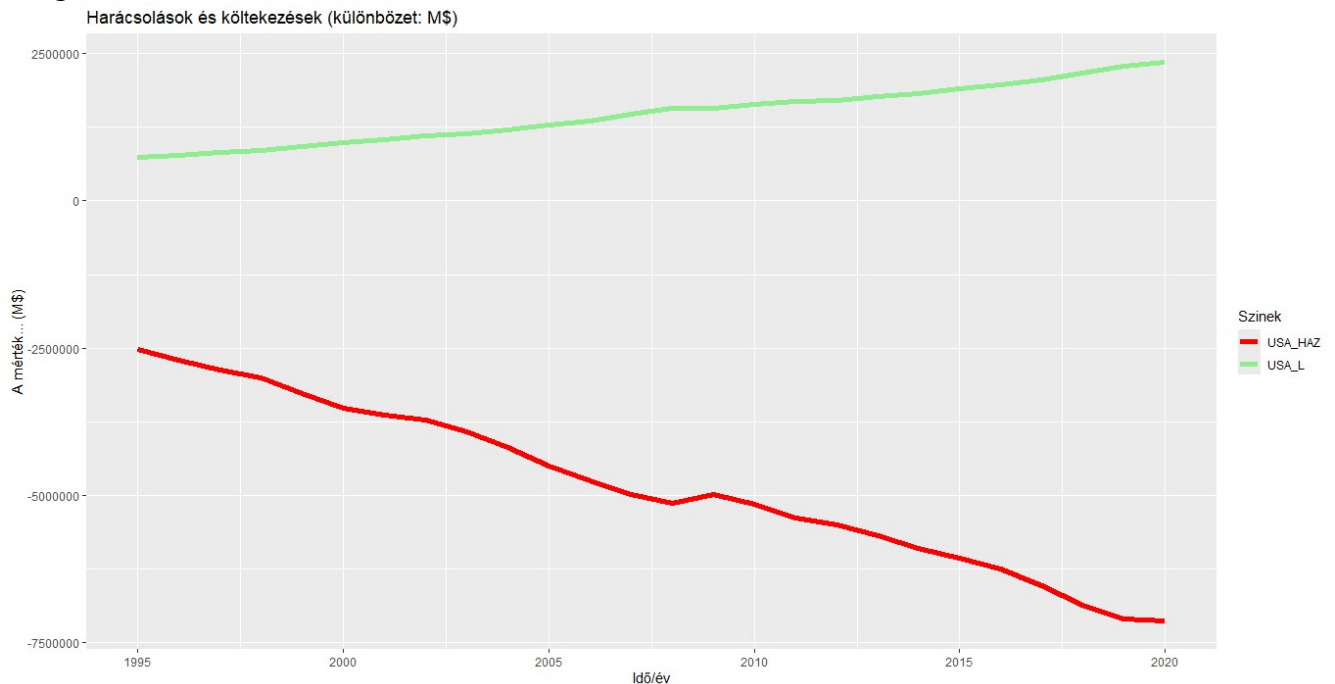
A ki és bemeneti erősségek (strength) **különbsége** (gondolom) lehet valami haszonhoz közeli mutató. Nyilván csak laza értelemben – figyelembe véve, hogy a vizsgált hálózatok 500-nál nagyobb cellaértékűek. Megjegyzem az összeg nulla közeli - negatív, hiszen hiányoznak a kisebb értékű eladások... Külön vizsgálom a pozitív és negatív eseteket, kigyűjtve a maximumot illetve minimumot (nevekkel) és az átlagokat. Valahogy így (a 2020-as eset):

```
eladas<-strength(g, mode="out")
vasarlas<-strength(g, mode="in")
hdelta<-eladas-vasarlas
> sum(hdelta)
[1] -1.26056e-09
> V(g)$name[hdelta==max(hdelta[hdelta>0])];max(hdelta[hdelta>0]) # maxN; maxE
[1] "USA_L"
[1] 2362611
> V(g)$name[hdelta==min(hdelta[hdelta<0])];min(hdelta[hdelta<0]) # minN, minE
[1] "USA_HAZ"
[1] -7145463
> mean(hdelta[hdelta>0]);mean(hdelta[hdelta<0]) # pozatl; minatl
[1] 62493.88
[1] -245969.5
```

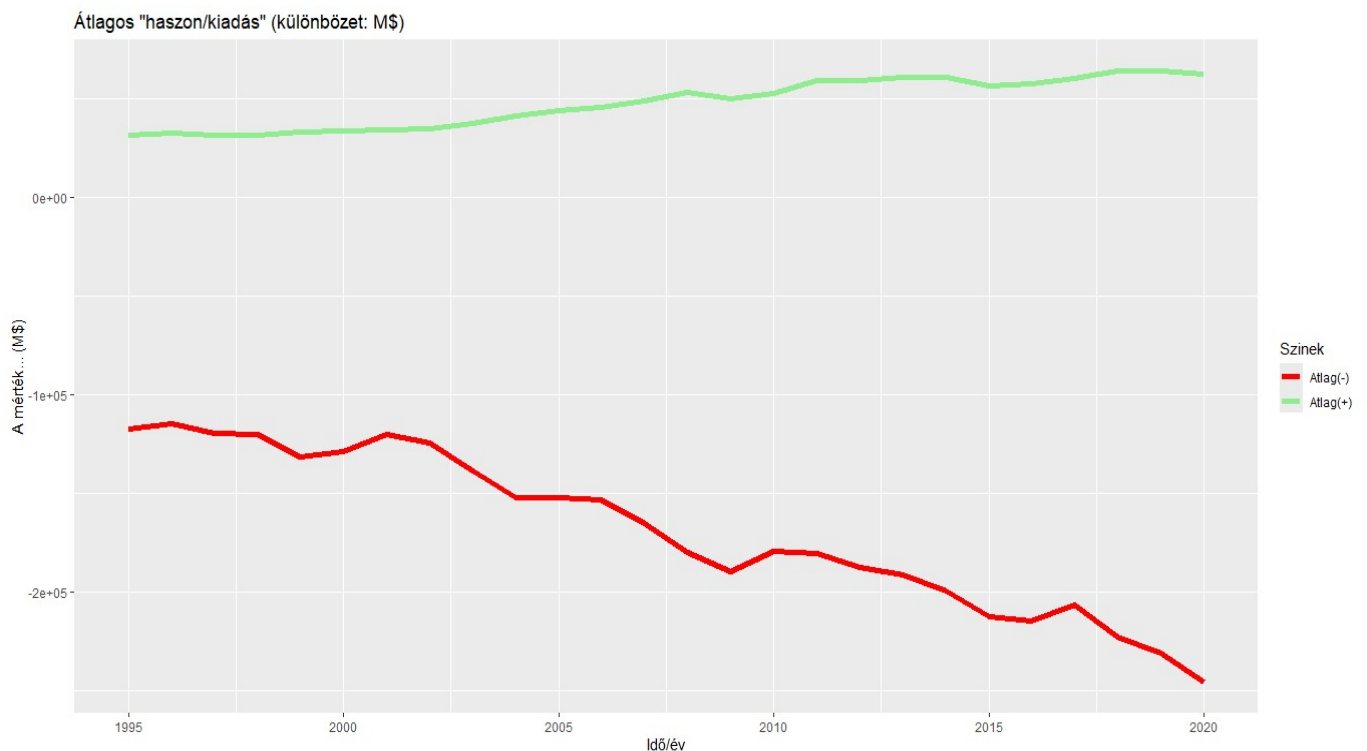
Kigyűjtöttem a teljes időszakra (1995-2020) – a jóléti társadalom mintázata...

	maxN	maxE	minN	minE	pozatl	minatl
1995	USA_L	742228,8	USA_HAZ	-2532362	31388,03	-117383
1996	USA_L	777271,8	USA_HAZ	-2711357	32490,95	-114573
1997	USA_L	823172	USA_HAZ	-2874425	31218,04	-119596
1998	USA_L	859242,5	USA_HAZ	-3013375	31020,82	-120151
1999	USA_L	920782,9	USA_HAZ	-3270547	32843,04	-131855
2000	USA_L	984801,1	USA_HAZ	-3523080	33559,72	-129039
2001	USA_L	1047588	USA_HAZ	-3648399	34027,78	-120440
2002	USA_L	1099664	USA_HAZ	-3729900	34716,65	-124706
2003	USA_L	1140037	USA_HAZ	-3923102	37457,78	-138642
2004	USA_L	1211870	USA_HAZ	-4192912	41305,6	-152513
2005	USA_L	1293701	USA_HAZ	-4511020	43733,85	-152278
2006	USA_L	1352170	USA_HAZ	-4756228	45479,82	-153168
2007	USA_L	1475098	USA_HAZ	-4996242	48720,43	-165321
2008	USA_L	1579867	USA_HAZ	-5136722	53096,69	-180171
2009	USA_L	1581917	USA_HAZ	-4988698	49478,68	-189874
2010	USA_L	1636254	USA_HAZ	-5156012	52663,06	-179533
2011	USA_L	1694406	USA_HAZ	-5382452	58906,67	-180402
2012	USA_L	1713600	USA_HAZ	-5504999	58734,59	-187572
2013	USA_L	1778529	USA_HAZ	-5685400	60416,95	-191645
2014	USA_L	1826262	USA_HAZ	-5909524	60862,24	-199307
2015	USA_L	1899996	USA_HAZ	-6070119	56478,76	-212501
2016	USA_L	1972027	USA_HAZ	-6251671	57207,81	-214529
2017	USA_L	2050531	USA_HAZ	-6539774	60262,82	-206417
2018	USA_L	2168204	USA_HAZ	-6867907	63881,34	-222842
2019	USA_L	2284884	USA_HAZ	-7101178	64049,49	-231036
2020	USA_L	2362611	USA_HAZ	-7145463	62493,88	-245970

A végfelhasználó persze vásárol... De az élen a költekezésben – minden évben – az USA_HAZ. Az L az ingatlanügyletek szektorát jelenti. Az élen a harácsolásban – minden évben – az USA_L. Két grafikon:

A maximumok mozgása – pocskéolás és a maximalista haszon. **Elgondolkodtató...**

Habár az átlagos "haszon" enyhébben nő (azoknak, akinek van), mint az átlagos "negatív haszon", de az olló nyílik. Ami végül is a pocskéolás növekedésére, értelmetlen költekezésre utal.

Ezzel a hálókalandnak vég – jó szórakozás volt.

Tanulság: Az egyre sűrűbb gazdasági tülekedésben a nagyok egyre nagyobbak.